

**Aportació de mà d'obra
de la Conca de Barberà
a la capital econòmica
del Camp de Tarragona
a l'inici de l'època contemporània**

Josep M. T. Grau Pujol
Roser Puig Tàrrach

• Aportació de mà d'obra • de la Conca de Barberà • a la capital econòmica • del Camp de Tarragona a l'inici • de l'època contemporània

• Josep M. T. Grau Pujol

• Roser Puig Tàrrach

• Carrer Dr. Fleming, 16, 2n

• 43470 La Selva del Camp

Paraules clau: emigració Conca de Barberà, immigració Reus, Camp de Tarragona, història moderna, història contemporània, 1820, guerra del Francès (1808-1814), història econòmica, demografia històrica, mercat laboral, padró d'habitants

Antecedents

A les darreres dècades, dins els estudis demogràfics, els moviments de població han merescut una notable atenció, entre els quals destaca el flux de francesos al Principat als segles XVI-XVII, però també les migracions interiors. Un exemple són els treballs de Narcís Castells per a Girona realitzats partint dels llibres de franquesses fiscals per a nous pobladors de la ciutat dels anys 1473-1576, que recullen prop de nou mil immigrants amb dades de la seva procedència i ofici, i que aporten unes conclusions molt interessants: més de la meitat dels caps de família eren mà d'obra especialitzada (artesans) en els sectors del tèxtil i la pell, i una tercera part provenien del Pla de Girona i la Selva (i un 20 % de l'Empordà), és a dir, de l'entorn geogràfic més immediat.¹ Per a les comarques del sud no es disposa d'aquesta mena de fonts, però n'hi ha d'altres a què es pot recórrer a la recerca dels

¹ "Els moviments migratoris en la Catalunya moderna: El cas de la immigració envers la ciutat de Girona (1473-1578)", dins *Actes del Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya* (Barcelona: Universitat de Barcelona, 1984), I: 65-74. Pel que fa a la resta de la Península, la bibliografia sobre aquest tema és abundant; vegeu per exemple J. M. Rabasco Valdés, "La in migración a Granada, 1665-1700: Fuentes para su estudio", dins *Actas I Jornadas de Metodología Aplicada de las Ciencias Históricas* (Vigo, 1975), III (*Historia moderna*): 347-359; o en sentit contrari, J. Bravo Lozano, "Emigración y protocolos notariales. Madrid a fines del siglo XVII", dins *Actas del II Coloquio de Metodología Histórica Aplicada. Documentación notarial y la historia* (Santiago de Compostela, 1984), I: 201-210.

moviments migratoris, sobretot als llibres sacramentals, i al segle XIX, als padrons d'habitants. Continuant la recerca de l'emigració de la Conca, volem presentar avui l'atracció de Reus a l'edat moderna i el primer vicenni del mil huit-cents, tot just acabat l'enfrontament bèl·lic amb les tropes de Napoleó Bonaparte.

Abans, però, ens agradaria comentar els antecedents d'aquesta migració, escorcollant fonts secundàries. La qualitat i quantitat documental del fons municipal de Reus esdevé per a l'investigador una gran base de dades de tota mena; la nostra atenció l'hem posada aquesta vegada en els llibres hospitalaris. En el registre de defuncions de l'hospital de pobres de Reus dels anys 1696-1738 hem localitzat un total de 16 persones originàries de la Conca de Barberà, la majoria de les quals eren de la Conca estricta (62%), en especial de les poblacions principals. La major part dels morts són homes (69%) i, tot i que el document obvia les professions, en bona part dels casos sembla que domina el sector primari (pagesos i pastors). En un altre registre, ara de malalts del mateix hospital reusenc dels anys 1783-1791, s'inclouen 23 conques ingressats, si bé la tendència és similar, es constaten algunes diferències: es produeix un lleuger equilibri entre sexes (dones, 52%), en la procedència dels malalts continua i augmenta la supremacia de la Conca del Francolí (82,6%), les localitats que aporten més malalts són, per aquest ordre: Montblanc, l'Espuga, Santa Coloma i Sarral, una vegada més les més poblades. Per acabar, i de forma testimonial a causa del seu reduït nombre, disposem del registre d'orfes ingressats durant i després de la guerra del Francès (1808-1839). En total, tres nois, dos entrenen a la casa de la caritat el 1814 i un, el 1813.

Montblanc és la vila de la Conca que aporta més immigrants a Reus en el període d'estudi.

Som plenament conscients que aquestes xifres pesen poc en el volum demogràfic de Reus, però són orientadores de l'existència d'unes migracions. Segons Jordi Andreu, Reus, el 1717, tenia entorn unes 4.500 persones domiciliades. Constatada crisi els anys 1708-1710, amb motiu dels efectes de la guerra de Successió, i més endavant, el 1720-21, 1723-24, 1726-27 i 1730, i avançant en el temps hi haurà puntes negatives importants als anys 1738-39, 1741, 1751 i 1753-54. Però serà en el darrer quart del mil set-cents quan s'assoliran els índexs de creixement més elevats, que convertiran Reus en la segona ciutat més important de Catalunya.

2. Immigrants conques en el padró municipal d'habitants de Reus (1820)

Seguint l'exemple de treballs gironins, ens hem deturat en el que l'any 1984 Antoni Simon Tarrés publicà sobre el pes de la immigració en el creixement de la ciutat de Girona entre els anys 1814 i 1845.² El 1986, Jordi Andreu Sugranyes seguia les seves passes a Reus,³ si bé altres estudiosos ja havien apuntat el fenomen migratori com un factor responsable de creixement d'aquesta ciutat camptarragonina.⁴ Segons Andreu, el 1820 Reus tenia uns 24.000 habitants, si bé les estadístiques oficials sols en declaraven 20.695. El buidatge numèric del document que utilitza ofereix uns resultats contundents: els immigrants representaven un 16,6% del total de residents censats, i un 22,6% de la població activa masculina. D'aquests forasters una tercera part (30%) havien arribat entre el 1808 i el 1813 i més de la meitat eren dones (55%). Es tracta majoritàriament d'una migració interna, procedent del mateix Camp de Tarragona: un 21,02% és del Baix Camp, un 15,11% del Tarragonès, un 10,42% de l'Alt Camp, i amb una xifra similar continua la Conca de Barberà, 10,38%; el pes de les altres comarques és molt menor, com ara el Priorat (3,67%), l'Urgell (3,41%) o la Ribera d'Ebre (3,27%). Aquest territori era bàsicament l'àrea d'atracció de Reus, amb el qual mantenia les relacions econòmiques.

Presentada la visió global, la nostra intenció és analitzar minuciosament les característiques de la immigració conques. En nombres absoluts, el 1820 vivien a Reus 270 immigrants conques. *A priori*, els efectes sobre el territori d'origen són negatius, no només es produeix una minva de la població pels que marxen sinó també pels que haurien d'haver nascut a la Conca i ho fan en un altre lloc (en

² "Girona a comienzos del ochocientos. Inmigración y crecimiento demográfico", dins *Actes del Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya* (Barcelona: Universitat de Barcelona 1984), I: 65-74.

³ Jordi Andreu Sugranyes (1986), *Població i vida quotidiana a Reus durant la crisi de l'Antic Règim*. L'obra fou mereixedora del III Premi d'investigació Antoni Pedrol Rius de Reus.

⁴ Pere Anguera, Jordi Mèlich, "Immigració i matrimonis a Reus entre 1700-1711. Notes per a una revisió de la història demogràfica", dins *Primer Col·loqui d'Història del Camp de Tarragona, Conca de Barberà i Priorat* (Tarragona, 1979), 65-71.

aquest cas, Reus). Del total d'habitants censats a la Conca, 18.841, els qui es traslladen a Reus suposen un 1,43 %, percentatge que es podria haver compensat perfectament amb la vinguda de persones de comarques veïnes, de l'Urgell o les Garrigues.

A diferència d'altres fonts demogràfiques, els padrons ens aporten notícies clau per entendre en profunditat el fenomen migratori, com és l'edat i l'any d'arribada, els integrants del nucli familiar i el seu parentiu (pares, germans, avis), la naturalesa, l'estat civil, l'ofici, el carrer on habiten, els servidors (mossos, minyones), etc., però també hi ha alguns inconvenients, com les possibles errades en les dades assenyalades, la lectura i interpretació d'alguns cognoms poc habituals en la ciutat que els acull, a banda de la mala lletra de l'escrivent, fets que possibiliten l'existència d'algunes errades en les grafies que presentem, sense oblidar que les dones casades o vídues agafen el cognom de l'home, i a voltes no hi consta el propi.

Segons les dades obtingudes l'èxode conquec afectà més les dones (64,5 %) que els homes (35,5 %), però cal tenir en compte que moltes s'ocupaven del servei domèstic, i hi havia la possibilitat d'un retorn un cop aconseguits uns diners per al dot; es tractaria, per tant, d'una migració temporal. La fugida femenina és més accentuada a les viles més grans: representa un 75 % del contingent a l'Espluga, un 67 % a Montblanc i Sarral i un 53 % a Santa Coloma de Queralt. En els pobles petits hi ha un cert equilibri, si bé amb alts i baixos, per exemple a Blancafort marxen vuit dones per tres homes, a Vimbodí sis per un sol home, xifra similar a Pira, sis dones per dos homes. Per contra, la migració masculina guanya a Montbrió, Rocafort i Vilaverd.⁵

Origen geogràfic dels emigrants de la Conca a Reus (1820)

<i>Població</i>	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>	<i>Total</i>	<i>Habitants 1830</i>
CONCA ESTRICTA				
Barberà de la Conca	8	4	12	802
Blancafort	3	8	11	803
L'Espluga de Fracolí	9	27	36	3.015
La Guàrdia dels Prats	2	—	2	323
Lilla	—	1	1	491
Montblanc	23	49	72	3.418

⁵ En el nostre treball "Immigració al Montblanc setcentista (1774-1794)", *Aplec de Treballs* (Montblanc) 22 (2004), 31-52, apreciem que el percentatge de dones forasteres que es domicilien de nou a la vila ducal superen amb escreix el dels homes, la qual cosa confirmaria l'equilibri entre emigració i immigració, fins i tot amb superàvit per a la segona.

<i>Població</i>	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>	<i>Total</i>	<i>Habitants 1830</i>
Montbrió de la Marca	3	2	5	70
Ollers	1	1	2	77
Pira	2	6	8	374
Rocafort de Queralt	3	5	8	198
Prenafeta	1	1	2	312
Rojals	1	1	2	73
Sarral	18	37	55	2.222
Solivella	4	6	10	807
Vilanova de Prades	1	—	1	197
Vilaverd	5	3	8	504
Vimbodí	1	6	7	1.000
BAIXA SEGARRA				
Belltall	—	2	2	47
Llorac	1	1	2	65
Pontils	—	1	1	111
Santa Coloma de Queralt	8	9	17	1.854
Santa Perpètua de Gaià	—	2	2	120
Savallà del Comtat	1	—	1	64
Vallespinosa	1	2	3	33
TOTAL	96	174	270	

NOTA: No relacionem les poblacions que no aporten immigrants a Reus.

Les dades de població les hem extret de Josep Iglésies, "La població de la Conca de Barberà a través de la història", dins *VIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos* (Montblanc, 1967), 75-94.

És possible que el cens del 1830 presenti ocultació. En un estudi recent hem comparat les xifres de veïns o caps de casa entre el 1830 i 1835 i la diferència del segon respecte al primer és d'un 33,64%.⁶

⁶ "Les muntanyes de Prades i el bosc de Poblet", dins *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet. Del règim senyorial a la gestió pública* (Poblet, 2004), 215-216.

La proporció entre emigrants i habitants mereix també la nostra atenció. A Montblanc els expatriats suposen un 2,07 %, xifra similar a la de Sarral, amb un 2,4 %, però inferior encara a la de Rojals (2,7 %). A la Conca estricta els màxims els aconsegueix Montbrió i Rocafort (4%); en canvi, a l'àrea colomina, l'atracció de Reus és percentualment menor, Santa Coloma sols té un 0,9 %.

Les comunicacions de la Conca amb Reus es vehículen a l'eix del Francolí, des de Vimbodí fins a Vilaverd. Els pobles que voregen el riu aporten 122 emigrants, un 45,3 % del total, i l'altre eix viari, de Santa Coloma a Sarral, aconsegueix un destacat 43,8 %, fet que s'explica per la fàcil connexió de la vila de l'alabastre amb el Camp de Tarragona a través de Valls, amb el qual manté part dels intercanvis comercials i humans.

La vinguda de nois a Reus obeïa a diversos motius; el principal era el laboral: trobar feina, sovint no qualificada, com ara jornaler, mosso de pagès o de càrrega (matalot), si bé altres cercaven la formació professional i es col·locaven d'aprenent a casa d'algun artesà o professional. L'especialització afavoria la possibilitat de romandre a la ciutat.

Altres casos diferents són els matrimonis que emigren amb o sense fills, sovint pagesos o comerciants afectats per la crisi de la guerra i postguerra del Francès. Vegem-ne alguns exemples, tot i que per a més detalls podeu consultar l'apèndix:

- Anton Miró, revenedor de Rocafort, casat amb una dona de Barberà, emigren el 1811.
- Anton Casamitjana, comerciant de pesca salada, de Barberà, amb esposa de Sarral, marxen el 1814.
- Ramon Tarragó, pagès de Barberà, i la seva muller, de Sarral, marxen de la Conca el 1810.
- Els matrimonis espluguins encapçalats pels pagesos Josep Llori i Joan Martí arriben a Reus el 1807 i 1818, respectivament, amb les seves mullers.
- Anton Barberà, pagès, i la seva esposa, ambdós de Montblanc, passen a Reus el 1810.
- Pau Bonet, pagès, ell i la seva muller de Montblanc, arribats a Reus el 1800.
- Bonaventura Cases, hostaler, ell i la seva esposa s'instal·len a Reus el 1800.
- Eloi Palau, hostaler, i la seva cònjuge, també de Montblanc, marxen de la capital de la Conca el 1817.
- Francesc Castelló, comerciant, ell i la seva dona, de Montblanc, marxen a finals del segle XVIII (1790).
- Macià Català, ell i la seva muller, de Montblanc, es planten a Reus el 1804.
- Francesc Ribera, pagès, amb dona, tots de Montblanc, emigren el 1817.
- Francesc Aluja, peller de Montbrió, i la seva dona, de Santa Coloma, viuen a Reus des del 1788.
- Ermengol Cendra, asclador, ell i la seva muller, tot dos de Pira, habiten a Reus des del 1780.

- Francesc Alsina i esposa, ambdós de Sarral, resideixen a Reus des del 1817.
- Josep Cases, pagès de Solivella, i la seva dona, de Rocallaura, emigren a Reus el 1816.
- Benet Torrell, pagès, i la seva dona, de Vilaverd.

En la majoria dels casos els dos membres de la parella arriben el mateix any a Reus, és a dir, han emigrat ja casats.

El perfil de la criada és el d'una noia soltera, jove, que podia haver vingut a Reus entre els 9 i 16 anys, si bé alguna ho feia més tardanament (dels 18 als 20 anys), i es posava en cases de comerciants, artesans (veler, paperer, daurador, boter, llibreter, xocolater, pastisser), professionals de la medicina (metge, apotecari, cirurgia), rendistes (hisendats, preveres, militars, vídues), tots ells amb suficient capacitat econòmica per a mantenir-les o amb la necessitat de mà d'obra femenina per al seu negoci de venda al públic (carnisser, peixater, pastisser, adroguer, llibreter). Recordem que en aquesta època els artesans sovint comercialitzaven directament els seus productes en el seu taller botiga. Com hem comentat anteriorment, les minyones tenien dues opcions: o casar-se a la ciutat o tornar a la casa pairal.

Si prenem com a base d'anàlisi la distribució laboral dels emigrants conques a Reus, el sector amb més protagonisme és el terciari, i l'explicació és clara: la gran quantitat de dones incloses en el servei domèstic, sense oblidar les persones dedicades al comerç, tant a l'engròs com a la menuda, les vinculades al transport (traginers, hostalers) i els professionals del ram de la sanitat i del dret. Els eclesiàstics són minoritaris, però amb un destacat membre, el prior de Sant Pere, màxima dignitat eclesiàstica de la ciutat. Segueix el sector primari, amb un domini de la pagesia, que tenia a la vegada el pes econòmic més destacat de la Conca; a poca distància el seguia el sector secundari, bàsicament artesans, sens dubte, els qui millor es podien integrar al mercat de treball reusenc, i podien venir ja formats d'origen o fer-ho a la mateixa ciutat. Més que la concentració en una determinada especialitat observem una gran varietat d'oficis, en primer lloc els relacionats amb el tèxtil, a continuació, empatats entre si, els que manipulen el metall i la fusta, i finalment els de la pell i l'esparg. És interessant, però, esmentar els que no apareixen, com els sabaters, serrallers, tintorers, ollers, perxers o altres.

Amb relació al tèxtil, estudis recents han documentat que a partir del 1779 algunes fàbriques d'indianes de Barcelona portaven cotó per filar a poblacions de l'interior de Catalunya, sobretot en nuclis on antigament havien existit indústries de llana de mitjana o alta qualitat, amb l'avantatge que no es requerien coneixements especials ni capital abundant. Entre 1793 i 1796 la fàbrica d'Erasme de Gònima amb seu a Barcelona havia donat feina a gent de Sarral i Santa Coloma de Queralt. Abans, el 1784, la Companyia de Filats de Cotó de Barcelona havia donat a filar a la Conca 17,66 roves mensuals de mitjana, xifra que només superava la comarca de l'Anoia. Així doncs, la Conca ocupava el segon lloc en el rànquing

català; amb escreix sobresortien Santa Coloma i Sarral, i en darrer lloc hi havia Montblanc.⁷

Reus era capdavantera en el comerç del vi i l'aiguardent, amb una especialització vitícola del seu terme, però els intercanvis s'orientaven a l'exterior, amb operacions de compravenda a Europa i Amèrica, i no només de productes agraris sinó també de productes manufacturats (tèxtil, pell) a través dels ports més propers de Salou i Tarragona.⁸

Distribució professional dels immigrants de la Conca a Reus (1820)

AGRICULTURA I RAMADERIA [27]		
<i>Activitat</i>	<i>Ofici</i>	<i>Immigrants que l'exerceixen</i>
	pagès	20 (395)
	jornaler	1 (61)
	mosso	4
	pastor	2 (2)
ACTIVITATS ARTESANALS I INDUSTRIALS [25]		
<i>Activitat</i>	<i>Ofici</i>	<i>Immigrants que l'exerceixen</i>
arts plàstiques	argenter	1 (19)
metall	ferrer	3 (20)
	clavater	1 (7)
	llauner	1
construcció	mestre de cases	1 (39)
fusta	asclador	1
	fuster	1 (29)
	boter	3 (129)

⁷ Yoshimoto Okuno, "Entre la llana i el cotó. Nota sobre l'extensió de la indústria del cotó als pobles de Catalunya el darrer quart del segle VIII", *Recerques* (Barcelona) 38 (1999): 47-76.

⁸ Per conèixer Reus en aquesta època és bàsica la monografia de Jordi Andreu, *Economia i societat a Reus durant la crisi de l'Antic Règim* (Reus, 1986).

ACTIVITATS ARTESANALS I INDUSTRIALS [25]		
<i>Activitat</i>	<i>Ofici</i>	<i>Immigrants que l'exerceixen</i>
tèxtil	sastre	1 (31)
	mitger	1 (2)
	veler	5 (93)
pell	peller	3 (8)
vímet/espart	cisteller	1 (1)
	corder	1 (27)
	espardenyer	1 (43)
COMERÇ I SERVEIS [71]		
comerç/alimentació	comerciant	7 (64)
	botiguer	1 (16)
	tendera	1
	revenedor de pesca salada	2 (5)
	xocolater	1 (5)
transport	traginer	2 (11)
	pilot	1
	hostaler	3
professionals	apotecari	1 (3)
	metge	1 (5)
	cirurgia	1 (7)
	procurador	1 (3)
serveis diversos [50]	algutzir	1 (1)
	prebender	1
	administrador de duana	1
	minyona	47
eclesiàstics [1]	prevere	1 (28)

NOTA: El número entre parèntesis equival als oficis que es comptabilitzen a Reus el 1816, segons dades que ens ha facilitat amablement l'historiador reusenc Jordi Andreu Sugranyes. La xifra entre claudàtors és la suma de cada sector econòmic.

Hem agrupat els artesans en funció del material treballat i no del producte final.

Tot i ésser la Conca una comarca eminentment agrària, a les principals viles es concentrava un important grup d'artesans que proveïen de productes manufacturats el mercat local i comarcal, siguin propis o comprats a fora. Per veure la importància de la indústria hem buidat les dades d'un repartiment fiscal del cadastre de l'any 1825 de la vila més important, Montblanc (vegeu Apèndix III) i els resultats són molt similars al cadastre del 1731, estudiat per Josep M. Porta.⁹ Com que en el document no hi consten els oficis dels declarants, per avaluar les activitats no pageses, relacionem les indústries existents en aquella data; la majoria són continuadores de la centúria anterior i són transformadores de productes agraris o ramaders, així es compten 5 molins fariners, 9 d'oli, 12 oficines d'aiguarent, 2 adoberies de pell, 2 pous de gel, 4 forns de pa i 1 carnisseria, la qual cosa implica un estancament de l'economia, que depèn bàsicament de les activitats agràries.

Sarral és la segona població de la Conca al segle XVIII i respon a uns paràmetres econòmics semblants als de Montblanc, fonamentats en l'agricultura però amb la presència d'un important grup d'artesans i de professionals.¹⁰

Respecte a la data de vinguda a Reus, tret del 10 %, que no hi consta, un 19 % arriba durant la guerra del Francès (1808-1814) i un considerable 37 % ho fa durant els sis anys posteriors, és a dir, un 55 % s'instal·la durant la guerra i la immediata postguerra napoleònica.¹¹ L'altre conflicte militar, la Guerra Gran (1793-95), sols desplaça deu conques (3,7 %), xifra que s'incrementarà en anys posteriors. L'èxode entre el 1796 i 1807 suposa un 18 % del total. Finalment, els qui emprenen el viatge cap a Reus a la segona meitat del segle XVIII (1755-1792), són un 12 %.

⁹ *La vila de Montblanc en el segon quart del segle XVIII. Economia, urbanisme i societat segons la documentació cadastral* (Barcelona 1986).

¹⁰ "Notes sobre la població de Sarral (segles XVIII-XIX)", *Recull de Treballs* (Sarral) 3 (2004): 97-112. A la mateixa comarca administrativa, però a la plataforma segarra, no podem oblidar el pes de Santa Coloma de Queralt: entre 1769 i 1784 almenys un total de 21 coloms havien emigrat a Valls, dels quals 10 són homes (quatre sabaters, un serraller, un sastre, un corder, un baster i dos pagesos). Vegeu el treball dels sotasignats, "Una mostra del flux migratori de la Baixa Segarra i la Conca de Barberà vers Valls (segle XVIII)", *Recull* (Santa Coloma de Queralt) 9 (2005): 77-88.

¹¹ Si uns fugen de la Conca, altres, en canvi, s'hi refugien. Vegeu el cas del notari Francesc de Paula Albinyana i Cosidor: "Montblanc, refugi d'un notari tarragoní durant la Guerra del Francès (1811)", *El Forador* (Montblanc) 11 (2002): 20-21. Al poble de Lilla en aquest període també es documenten refugiats del Camp de Tarragona; vegeu Roser Puig Tàrrach, "Crisi de subsistències a Lilla durant la Guerra de Napoleó (1809)", *El Forador* (Montblanc) 16 (2003): 17. L'historiador Valentí Gual Vilà tracta del davallament de la població conques en aquests anys en els articles "Les crisis demogràfiques del període 1751-1815 a la Conca de Barberà", *Aplec de Treballs* (Montblanc) 15 (1997), 17-54, i "Les crisis de mortalitat adulta a la Conca de Barberà. Cronologia, intensitat i abast geogràfic", *Quaderns de Vilaniu* (Valls) 24 (1993), 55-64. Sobre els efectes de la referida guerra a Vimodó i l'Espluga de Francolí disposem dels treballs d'Àngel Bergadà Escrivà, *Vimodó. Estudi històric, sociològic i religiós* (Vimodó, 1978), 70-72, i de Frederic Torruella Piñol "L'Espluga i els seus morts en la lluita amb el francès (1809-1813)", *Arrels* (l'Espluga de Francolí) 3 (1989), 157-167.

Una altra variable que cal tenir present és l'edat de vinguda dels immigrants a Reus. En el quadre que presentem a continuació, en el qual no hem comptat les dades dels qui no consta la data d'arribada, el grup més nombrós correspon als immigrants d'entre 8 i 15 anys, amb prop d'un 30%; segueix amb gairebé un 23% el comprès entre 16 i 20 anys, i en tercer lloc els menors de 7 anys, sense autonomia, que devien arribar acompanyats dels seus progenitors, que s'avaluen en un 10%. Si sumem els menors de 20 anys, superen el 60%, la qual cosa ens permet concloure que la migració conques a Reus afecta majoritàriament joves, i això té conseqüències positives vers la ciutat d'acollida (rejoeniment) i negatives per a la comarca d'origen (envelliment); vegem sinó els segments de la piràmide d'edats de Reus de l'última columna del quadre. De majors de 51 anys solament n'apareixen dos.

Edat de vinguda dels conques a la ciutat de Reus segons el padró del 1820

<i>Edat</i>	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>	<i>Total</i>	<i>Percentatge</i>	<i>Percentatge de població total de Reus</i>
0-7	9	16	25	10,1	22,9
8-15	19	50	69	28	15,9
16-20	11	45	56	22,7	9,9
21-25	13	19	32	13	8,6
26-30	13	14	27	10,9	8,4
31-40	8	9	17	6,9	12,3
41-50	12	6	18	7,3	10,5
51-60	—	2	2	0,8	6,1
61-70	—	—	—	0	3,7
Més de 70	—	—	—	0	0,23
No consta	11	13	24	—	—
TOTAL	96	174	270		

NOTA: Les xifres de l'última columna les hem extret de Jordi Andreu, *Població i vida quotidiana...*, 43.

Per acabar, i encara que sigui de passada, un element que cal tenir en compte en els viatges és la seguretat dels camins. Gràcies a la correspondència generada pel comandant de les Esquadres de Valls, Felip Veciana, publicada per Anna Borruel Llovera, tenim notícia de l'existència a la Conca de lladres i delinqüents que atemorien els veïns, tant a la plana com a la muntanya. El juny del 1791 un caporal dels Mossos informa d'un grup de malfactors que rondava pel corregiment de Montblanc, el 1792 l'alcalde de Capafonts informa de la vinguda de tres lladres que volien extorsionar el rector, i el 1799 el batlle de Sarral demana ajut per a la captura del bandoler Xafa-roques.¹²

Apèndix I. Antecedents de la immigració conquesca a Reus (segles XVII-XVIII)

I.1. *Conquescs morts a l'hospital de pobres de Reus (1696-1738)*

Conca estricta

Barberà de la Conca (2)

- Josep Berenguer, fill de Joan, pastor, i Magdalena (1696)*
- Joan Cabestany (1713)

L'Espluga de Francolí (2)

- Teresa Pla, soltera (1704)
- Joan-Pau Rei, fadrí (1702)

La Guàrdia dels Prats (1)

- Antònia, muller de Salvador Cendrós (1723)

Rojals (1)

- Benet Montcosí, vidu (1719)

Montblanc (3)

- Magdalena, muller de Francesc Garcia (1725)
- Francesc Manasanc (1733)
- Mateu Sort (1737)

Sarral (1)

- Francesc Balcells (1715)

¹² Anna Borruel Llovera, *Les esquadres de Catalunya a finals del segle XVIII: de la prosperitat a la decadència*. Valls, 1994.

*La data entre parèntesis correspon a la defunció.

Baixa Segarra

Belltall (1)

- Un home de 56 anys (1725)

Santa Coloma de Queralt (1)

- Anna Caritona (1716)

Savallà del Comtat (1)

- Gabriel Aimeric, pagès, casat amb una dona de les Borges Blanques (1702)

Segura (1)

- Josep Jornet, fadrí pagès (1718)

Vallespinosa (1)

- Jaume Mateu, vidu pagès (1715)

Vallfogona de Riucorb (1)

- Teresa, muller de Francesc Trilla, pastor (1716)

FONT: Arxiu Comarcal de Reus, Fons Municipal de Reus, Llibre d'òbits de l'hospital de Reus (1692-1738), registre 581.

*I.2. Malalts de la Conca ingressats a l'hospital de Reus (1783-91)**Conca estricta (19)*

Barberà de la Conca (1)

- Teresa Pellicer (1790)

L'Espluga de Francolí (5)

- Josep Anglès (1787)
- Antònia Canyelles (1789)
- Carles Queixal (1789)
- Francesc Roig (1790)
- Antònia Trullols (1789)

Montblanc (7)

- Martí Barrat, matriculat (1783-86)
- Celdoni Fàbregues (1785)
- Francesca Fàbregues (1783)
- Ramon Fàbregues (1783)
- Pau Miret (1787)
- Francesca Porta (1784)
- Josep Samsot (1783)

Pira (1)

– Rosa Cendra (1790)

Rocafort Queralt (1)

– Josep Ballester (1812)

Sarral (3)

– Magdalena Ferrer (1788)

– Maria Puig (1791)

– Rosa Ventura (1788)

Vimbodí (1)

– Raimunda Rei (1786)

Baixa Segarra (4)

Santa Coloma de Queralt (4)

– Magí Briansó (1789)

– Francesca Cornet (1791)

– Francesc Maimó (1791)

– Cecília Pradell (1812)

TOTAL: 23

FONT: AHCR, Fons Municipal de Reus, Registre dels malalts ingressats a l'hospital de Reus, registre 680.

I.3. *Nois ingressats a la casa de la caritat de Reus, instal·lada a l'ermita de la Mare de Déu del Roser, originaris de la Conca de Barberà (1808-1839)*

L'Espluga de Francolí (1)

– Ramon Miró, fill de Magí i Maria (juny 1814)

Sarral (1)

– Joan Cots, fill de Josep i Cecília, entrà als 9 anys (1813), fugí.

Vimbodí (1)

– Pere Escoter, fill de Josep i Rosa, entrà als 8 anys (1814): “[...] dit Escoter se extravià en lo mes de juliol del 1820, era ben inclinat y de bonas condicions”, el 1821 es tornà a admetre, l'any següent es col·loca d'aprenent a la casa d'un cardador de seda.

TOTAL: 3

FONT: AHCR, Fons Municipal de Reus, llibre de *Filiacions i nota dels pobres entrats y eixits de la Santa casa de la caritat de la vila de Reus...* (1808-1839), registre 709.

Apèndix II. Emigrants de la Conca de Barberà residents a Reus segons el padró del 1820

Conca estricta

Barberà de la Conca

- Rosa, minyona, s., 22 a., ev. 13 (1811), serveix a casa d'un adroguer de Reus.
- Maria Anna, s., minyona, 40 a., ev. 24 (1804).
- Teresa, muller d'Antoni Miró, revenedor de Rocafort de Queralt, 40 a., ev. 31 (1811), tenen dos fills nats a Reus.
- Magí Bellmunt, veler, 22 a., ev. 14 (1812).
- Maria Bellmunt, s., 22 a., ev. 14 (1812), viu a la casa d'un cirurgià de Reus.
- Bonaventura Carbonell, pagès, 36 a., ev. 26 (1810), la seva esposa era de Sarraí.
- Ramon Carbonell, 12 a., ev. 2 (1810), fill de l'anterior.
- Antoni Casamitjana, comerciant de pesca salada, 34 a., ev. 28 (1814), la seva esposa i un fill (Antoni) eren de Sarraí.
- Josep Figuerola, pagès, 34 a., ev. 29 (1815).
- Pere Marcó, argenter, 31 a., ev. 12 (1801), és a la casa d'un argenter nat a Cervera.
- Joan Santacana, mestre de cases, 42 a., ev. 4 (1782), la seva muller era d'Ulldemolins (Montsant).
- Ramon Tarragó, pagès, 40 a., ev. 30 (1810), la seva esposa era de Sarraí.

Blancafort

- Agnès Civit, minyona, s., 20a.
- Magdalena, 26 a., ev. 11 (1805), casada amb l'escrivent Francesc Navarro, natural de Granada (Andalusia).
- Magdalena, 30 a., ev. 23 (1813), muller d'Agustí Vernís, teixidor reusenc, tenen un fill nascut a Blancafort, i una filla, a Pira.
- Agustí Vernís, 10a. fill de l'anterior matrimoni.
- Rosa, 47 a., ev. 42 (1815), muller d'Esteve Vinyes, passamaner de Reus.
- Francesc Soler, tragner, 50 a., ev. 48 (1818), la seva muller i els tres fills també eren nascuts a Blancafort.
- Cecília, 40 a., ev. 38 (1818), esposa de l'anterior.
- Maria Soler, 12 a., ev. 10 (1818), filla de l'anterior.
- Raimunda, 10 a., ev. 8 (1818), germana de l'anterior.
- Cecília Soler, 6 a., ev. 4 (1818), germana de l'anterior.
- Agustí Soler, 3 a., ev. 1 (1818), germà de l'anterior.

L'Espluga de Francolí

- Antònia, vídua, 36 a., conviu amb els seus fills nats a Reus.
- Antònia, 39 a., casada amb un pagès de Vallespinosa.
- Maria, 30 a., ev. 29 (1819), casada amb un pagès de Riudoms.
- Maria, 35 a., muller d'un serraller de Reus.

- Marià Anguera, comerciant, 37 a., ev. 17 (1800), la seva muller era reusenca.
- Ramona Anguera, 18 a., solament feia tres dies que havia arribat a Reus.
- Cecília Aragonés, 60 a., ev. 20 (1780), casada amb un teixidor de vels de Reus.
- Rosa Arquet, minyona, 19 a., ev. 18 (1818), servia a casa d'un comerciant natural de Cardona (Bages).
- Teresa Barrabeig, minyona, 26 a., ev. 17 (1811), treballa a la casa d'un comerciant de Capellades (Anoia).
- Josepa Bartra, 28 a., ev. 12 (1804), estava casada amb el carreter reusenc Antoni Vidal. Amb ella hi vivia una germana soltera de 15 anys també de l'Espluga de Francolí.
- Joan Bonet, boter, 71 a., ev. 18 (1767), els seus fills són nascuts a Reus.
- Josepa Bonet, minyona, 53 a., ev. 23 (1790), servia a casa d'un metge de Reus.
- Teresa Bou, minyona, 20 a., la seva residència a Reus era recent (sis mesos) i servia a la casa d'un mercader reusenc.
- Raimunda Cots, minyona, s., 21 a., ev. 9 (1808), treballava a casa d'un botiguer reusenc.
- Magdalena Duran, 7 a., filla d'un pastisser de Reus (Jaume).
- Rosa Ferrer, s., 26 a., ev. 24 (1818).
- Antònia Ferrer, s., 30 a., ev. 28 (1818), germana de l'anterior, serveixen a la casa d'una vídua de Barcelona.
- Joan Font, boter, v., 64 a., ev. 14 (1770).
- Josep Llord, pagès, 40 a., ev. 27 (1807), la seva esposa, Josepa, també era espluguina.
- Josepa, 32 a., ev. 12 (1800), muller de l'anterior.
- Maria Guasc, s., 18 a., ev. 17 (1819).
- Maria Maginer, 50 a., ev. 7 (1777) casada amb un pagès de Reus.
- Joan Martí, pagès, 50 a., ev. 48 (1818).
- Teresa, muller de l'anterior, 50 a., ev. 48 (1818).
- Magdalena Martí, s. 24 a., ev. 22 (1818), filla de l'anterior matrimoni.
- Maria Martí, s. 20 a., ev. 18a. (1818), germana de l'anterior.
- Francesca Micó, minyona, 20 a., ev. 13 (1813), treballava a casa d'un metge de Reus.
- Bernat Òdena, espartenyer, 28 a., ev. 8 (1800), la seva dona era reusenca.
- Coloma Òdena, 45 a., ev. 30 (1805).
- Ramon Roig, cisteller, 46 a., ev. 34 (1808) la seva muller era del Palau d'Anglesola, els seus fills havien nascut a l'Urgell.
- Esperança Trullols, minyona, 21 a., ev. 9 (1808), serveix a casa d'un xocolater de Reus.
- Antònia Vidal, minyona, 16a. treballa a casa d'un veler de Reus.
- Josepa Vidal, minyona, 20 a., ev. 15 (1815) a casa d'un botiguer de Capellades (Anoia).
- Francesc Vilella, mitger, 54 a., ev. 50 (1816), la seva esposa Rosa també era espluguina.
- Josep Vitxetí, sastre, 43 a., ev. 13 (1790).
- Raimunda, muller de Sebastià Pàmies, veler de Reus, 26 a., ev. 11 (1805).

La Guàrdia dels Prats

- Pere Francesc, veler, 50 a., ev. 13 (1783), té un fill de 19 anys nat a Reus del mateix ofici.

- Jaume Torroella, mosso, 12 a., ev. 11 (1819) treballava a casa d'un pagès de Sant Martí de Maldà (la grafia del document és *Turrulla*).

Lilla

- Maria Àngela Tibau, minyona, 15 a., ev. 13 (1818), instal·lada a la casa d'un pagès de Reus.

Montblanc

- Maria, muller del teixidor de Reus, Rafael Magrinyà, 46 a., ev. 39 (1813).
- Teresa, c., 28 a., ev. 24 (1816), casada amb el traginer d'Alcover Esteve Obrador.
- Raimunda, vídua, botiguera, 48 a., ev. 20 (1792), conviu amb dos fills teixidors nats a Reus.
- Antònia, 41 a., ev. 38 (1817), muller de Joan Solanes, militar de Reus.
- Josepa, 40 a., ev. 27 (1807), muller de Joan Soler, hostaler originari de Vilagrassa (Urgell) de la mateixa edat i temps de residència a Reus. Tots els fills són nats a Reus, tenen una minyona de Montblanc i 12 mossos de Vilagrassa.
- Manela, 33 a., ev. 20 (1817), casada amb Tomàs Bruget, veler de Reus.
- Antònia, s., 14 a., viu a casa d'un prevere.
- Antònia, 27 a., ev. 17 (1810), casada amb Pere Florensa, veler d'Almatret (Pla de Lleida).
- Francesca, 28 a., ev. 21 (1813), casada amb un pagès de Reus.
- Rosa, 17 a., ev. 12 (1815), muller d'Anton Roig, forner originari de Tarragona.
- Josepa, s. 34 a., ev. 14 (1800), vivia a la casa d'un peixater de Vila-seca de Solcina.
- Magdalena, 37 a., ev. 11 (1794), casada amb Andreu Dalmau, pagès d'Altafulla.
- Maria Anguera, 56 a., ev. 16 (1780) viu amb dos fills ja reusencs, un, de nom Gabriel, de 20 anys, és boter.
- Anton Barberà, pagès, 40 a., ev. 30 (1810), la seva muller era també de la vila ducal.
- Francesca, 40 a., ev. 30 (1810), esposa de l'anterior.
- Josep Belart, prior de l'església de Sant Pere de Reus, s. 44 anys, havia arribat feia 10 mesos, conviu amb Rita, sa germana i dues nebodes del primer.”
- Rita Belart, 7 a., neboda del prior, també havia vingut feia deu mesos (1820).
- Antònia Belart, 5 a., neboda del prior (1820).
- Maria Clara Belart, 16 a., minyona, vivia a casa del prior (1820).
- Pau Bonet, 32 a., pagès, la seva muller també era de Montblanc.
- Maria Rosa, 30 a., muller de l'anterior.
- Joan Borrell, 48 a., ev. 42 (1814), vidu, matalot o mosso.
- Teresa Busquets, 22 a., ev. 18 (1816), minyona, serveix a casa d'un daurador de Reus.
- Maria Cases, v. ev. 30 (1800), viu amb una filla nada a Reus.

” El montblanquí Josep Belart Miquel fou nomenat prior el 6 d'agost del 1819, i cessà del càrrec el 1823. Morí a Reus el 8 d'agost del 1825. Amb anterioritat havia regentat les parròquies de Solivella i Pradell de la Teixeta; era el germà de l'escultor Ramon Belart. Vegeu J. M. Domingo Blay, *La prioral de Sant Pere de Reus* (Reus, 1977), 32.

- Teresa Cases, minyona, 20 a., ev. 11 (1811), treballava a casa d'un metge de Sarral.
- Bonaventura Cases, hostaler, 45 a., ev. 25 (1800), la seva esposa era montblanquina, tenen quatre fills nats a Reus.
- Rosa, muller de l'anterior, 29 a., ev. 9 (1800).
- Francesc Castelló, comerciant, 45 a., ev. 15 (1790), la seva esposa també era de Montblanc.
- Maria Raimunda, muller de l'anterior.
- Bonaventura Castelló, s., 30 a., ev. 15 (1805), germana de l'anterior, a casa seva hi servia una minyona de Sarral.
- Rosa Castells, minyona, 30 a., ev. 24 (1814), servia a casa d'un comerciant de Reus.
- Macià Català, empleat de duanes, 60 a., ev. 44 (1804).
- Josepa, muller de l'anterior, 40 a., ev. 24 (1804).
- Francesca de Paula Català, filla dels anteriors, 17 a., ev. 1 (1804).
- Maria Comes, minyona, 20a. a casa de Josep Pàmies, pastisser de Reus.
- Maria Dalmau, minyona, 19 a., ev. 14 (1815).
- Raimunda Domingo, minyona, s., 19 a., ev. 15 (1816), a casa d'un sastre de Reus.
- Ramon Fàbregues, agutzil, 63 a., ev. 13 (1770).
- Francesca, 61 a., ev. 11 (1770), muller de l'anterior.
- Magdalena Ferrer, minyona, s., 20 a., ev. 19 (1819), treballa a casa d'un hostaler de Vilagrassa (Anton Soler).
- Antònia Folc, minyona, 18 a., treballa a casa d'un comerciant de pesca salada de Reus en companyia d'una altra minyona de la Selva del Camp.
- Francesc Gaspar, comerciant, 40a.
- Teresa vídua de Guasc, 60a.
- Teresa Jaques, minyona, s. 24 a., ev. 20 (1816), ocupada en una casa d'un veler de Reus.
- Francesc Macies, vidu comerciant, 82 a., ev. 22 (1760).
- Josep Magrinyà, pagès, 51 a., ev. 45a. (1814), la seva muller era de Valls, al seu servei tenien una minyona del Vilosell.
- Mònica Major, s., 36 a., ev. 16 (1800), viu a la casa d'un metge de Reus.
- Eloi Palau, hostaler 47 a., ev. 23 (1796), amb ell conviu la seva muller montblanquina, i fills.
- Maria, muller de l'anterior, 40 a., ev. 38 (1818).
- Francesca Palau, filla dels anteriors, 6 a., ev. 4 (1818).
- Maria Palau, germana de l'anterior, 14 a., ev. 12 (1818).
- Eloi Palau, matalot o mosso, 45 a., ev. 43 (1818).
- Josepa Porta, s. 22 a., ev. 8 (1806), viu a casa d'un comerciant de Reus.
- Paula Porta, minyona, 18 a., ev. 14 (1816), treballa a la casa d'un pilot montblanquí.
- Pau Porter, 60 a., ev. 48 (1808), la seva esposa era de Barcelona.
- Francesc Ribera, pagès, 24 a., ev. 21 (1817), la seva esposa era montblanquina.
- Rosa, muller de l'anterior, 20 a., ev. 17a. (1817).
- Ramon Ribera, 3 a., ev. 0 (1817), fill de l'anterior.
- Isabel Ribes, s. 30 a., ev. 22, (1812).
- Ramona Roca, s. 28 a., ev. 27 (1819), viu a la casa d'un pastisser de Reus.

- Salvador Sabater, s., aprenent, 14 a., ev. 13 (1819), viu a casa del botiguer montblanquí, Santromà.
- Marià Sala, s., 30 a., ev. 18 (1808), viu a la casa d'un comerciant.
- Serafina [Sala], 18 a., conviu amb l'anterior.
- Bonaventura Santromà, botiguer, 35 a., ev. 19 (1804) la seva muller i fills eren de Reus.
- Maria Simón, minyona, 24 a., ev. 24 (1820), havia arribat feia sis mesos, treballava a casa d'un hisendat de Riudoms.
- Antònia Soler, minyona, 20 a., ev. 16 (1816), treballa a casa d'un teixidor de vels (veler) de Reus.
- Josep Antoni Tomàs, pilot, 27 a., ev. 12 (1805).
- Teresa Torres, minyona, 23 a., ev. 22 (1819).
- Càndia-Cinta vídua Tos, 70 a., ev. 5 (1755).
- Anton Vaquer, fadrí barber, 17 a., viu a la casa d'un cirurgià de Reus, on treballa també una minyona de Barberà de la Conca (Maria Bellmunt).
- Macià Vinyes, s., comerciant, 40 a., ev. 34 (1814).
- Josep Vinyes, s., comerciant, 30 a., ev. 24 (1814).

Montbrió de la Marca

L'existència d'un altra població homònima al Camp de Tarragona fa que segurament hi hagi més persones que les que anotem, el nostre criteri ha estat la selecció per cognoms, tot i que ens podem equivocar per omissió.

- Francesc Aluja, peller, 45 a., ev. 13 (1788), la seva muller era de Santa Coloma de Queralt, arribada el mateix any.
- Antoni Tarragó, pagès, 30 a., la seva esposa també era de la mateixa població.
- Maria, 26 a., muller de l'anterior.
- Rosa Tarragó, s., minyona, 25 a., ev. 23 (1818).
- Joan Vilà, peller, 38 a., ev. 21 (1803), la seva muller era de Reus.

Ollers

- Antònia Castellà, minyona, 20 a., ev. 19a. (1819), treballava a casa d'un carreter de Reus.
- Joan Civit, hostaler, 48 a., ev. 14 (1786).

Pira

- Maria Àngela Amill, minyona, 17 a., ev. 16 (1818), serveix a la casa d'un veler natural de Barcelona.
- Maria Anna Poblet, s., 28 a., ev. 26 (1818), viu a casa d'un advocat de Reus.
- Joan Capdevila, pagès, 39 a., ev. 37 (1818), la seva esposa era de Sarral.
- Ermengol Cendra, "asclador" 65 a., ev. 25 (1780), la seva esposa també era de la mateixa població.
- Rosa, 55 a., ev. 15 (1780), muller de l'anterior, un fill seu, Anton, treballava de veler.

- Florentina, muller de Joan Forés, del Vilosell.
- Teresa Pons, minyona, 13a. a casa d'un forner de Reus, solament feia tres mesos de la seva arribada a la ciutat.
- Escolàstica Vernís, 8a. la seva mare i un germà eren nats a Blancafort, però el seu pare era de Reus.

Rocafort de Queralt

- Maria, 30 a., ev. 14 (1804).
- Rosa, muller de Ignasi Vilarasau, curtidor de Vic (Osona).
- Isidre Ballester, 36 a., ev. 33 (1817), la seva muller, Maria, era de Vilanova (no consta si és de Prades o de la Geltrú).
- Isabel Ballester, minyona, 20 a., feia dos mesos que vivia a Reus a casa d'un paperer de Reus.
- Francesca Contijoc, s. 22 a., ev. 12 (1810), estava a la casa d'un boter reusenc.
- Anton Miró, revenedor, 45 a., ev. 36 (1811), la seva dona era de Barberà de la Conca.
- Maria Ninot, minyona, 15 a., ev. 14 (1819), treballava a casa d'un comerciant de pesca salada de Reus.
- Pau Vilà, corder, 28 a., ev. 8 (1800), la seva esposa era de Reus.

Prenafeta

- Teresa Poblet, s., 20 a., ev. 18 (1818).
- Pere Sabater, fuster, 38 a., ev. 21 (1803).

Rojals

- Teresa Pàmies, 25 a., ev. 19 (1814), viu a casa d'un peller ("aludero") de Reus.
- Agustí Vilalta, del Pinetell, pagès, 48 a., ev. 23 (1795), la seva esposa era d'Alcover.

Sarral

- Serafina, 36 a., ev. 11 (1795), muller de Mateu Soler, pagès de Reus.
- Cecília, 33 a., ev. 18 (1808), casada amb Pere Codorniu, veler de Capellades, amb ells conviuen dos fills nats a Reus.
- Maria, 40 a., ev. 15 (1795), muller d'un pagès de l'Aleixar, a casa seva serveix una minyona de Sarral.
- Magdalena Oliver, s., minyona, 16 a., ev. 4 (1808), viu a casa del matrimoni anterior.
- Maria, 50 a., ev. 20 (1790), muller de Joan Pujol, pagès de Tarrés.
- Paula, muller del pagès Ramon Tarragó, de Barberà de la Conca, 36 a., ev. 12 (1796).
- Bonaventura, 30 a., ev. 14 (1804), muller de Joan Capdevila, pagès de Pira.
- Maria, 36 a., ev. 26 (1810), muller de Bonaventura Carbonell, pagès de Barberà de la Conca, tenen un fill nat a Barberà i un altre a Reus.
- Francesca, 36 a., ev. 11 (1795), muller d'un barber.
- Rosa, 27 a., ev. 16 (1809), muller d'Antoni Casamitjana, comerciant de Barberà de la Conca.

- Antoni Casamitjana, fill de l'anterior.
- Francesc Alsina, pagès, 30 a., ev. 27 (1817), la seva muller era sarralenca.
- Teresa, 30 a., ev. 11 (1801), muller de l'anterior.
- Teresa Alsina, 2 a., filla dels anteriors.
- Pau Arnavat, puntaire o clavater, 49 a., ev. 27 (1798), la seva muller era d'Altafulla.
- Magdalena Ballester, minyona, s., 20 a., ev. 19 (1819).
- Josepa Barrot, minyona, 20 a., ev. 18 (1818).
- Maria Barrot, minyona, 14 anys, ev. 12 (1818), sembla la germana de l'anterior, treballen a casa d'un carnisser.
- Antoni Boldú, pagès, 25 a., la seva residència a Reus era de tres mesos (1820), la seva dona era de la Selva del Camp.
- Antònia, minyona, 24 a., ev. 20 (1816), ocupada en la casa d'un cirurgià de Cervera (la Segarra).
- Joan Briansó, traginer, 35 a., ev. 32 (1817), la seva esposa (Maria) era de la mateixa vila.
- Maria, 30 a., ev. 15 (1805), esposa de l'anterior.
- Teresa Busarrais, s. 20 a., ev. 0 (1800), la seva mare era de Santa Perpètua de Gaià.
- Maria Anna Busarrais, s., 24 a., ev. 4 (1800), germana de l'anterior.
- Francesc Clarassó, xocolater, 35 a., ev. 23 (1808).
- Encarnació Cots, minyona, 20 a., ev. 11 (1811), treballa a casa d'un boter vidu de Reus.
- Joan Cots, 14 a., ev. 5 (1811).
- Lluïcia Cases, minyona, 60 a., ev. 10 (1770), viu a casa d'un adroguer o confiter de Reus.
- Teresa Ferrer, 21 a., ev. 14 (1813), viu a casa d'un pagès de Tarragona.
- Magdalena Ferrer, 18 a., ev. 14 (1816), vivia a casa d'un botiguer de Sitges.
- Josepa Ferrer, minyona, 18 a., ev. 15 (1817), serveix a casa d'un adroguer de Reus.
- Lluís Ferrer, peller, 50 a., ev. 16 (1786), la seva esposa era de Reus.
- Fontanilles, apotecari, 47 a., ev. 38 (1811).
- Magdalena Fontanilles, s. 20 a., ev. 17 (1817), viu a casa d'un adroguer de Reus.
- Maria Gavarró, minyona, 30 a., ev. 11 (1801), serveix a casa d'un llibreter de Cervera.
- Josepa Grau, 39 a., ev. 27 (1808), estava casada amb Joaquim Larroya, pagès de Fraga (Aragó).
- Maria Grau, s. 30 a., ev. 16 (1816), germana de l'anterior amb la qual conviu.
- Joan Martí, pagès, 40 a., ev. 29 (1809), la seva muller i dos fills eren de Sarral.
- Isabel, 33 a., muller de l'anterior.
- Francesca Martí, 14 a., filla de l'anterior matrimoni.
- Joan Martí, 11 a., germà de l'anterior.
- Maria Moles, minyona, s., 17 a., ev. 16 (1819), treballa per un doctor de Reus.
- Rosa Padreny, 20 a., ev. 12 (1812), estava a la casa d'un perxer de Reus.
- Francesca Potau, 29 a., ev. 18 (1809), muller de Jaume Fabregues, teixidor de vels (veler) de Barcelona.
- Anton Potau, llauner ("hojalatero"), s., 24 a., ev. 13 (1809), conviu amb l'anterior, és possible que fossin germans.

- Jeroni Potau, prebender, 36 a., ev. 25 (1809), viu amb la seva germana Cecília.
- Cecília Potau, 62 a., ev. 59 (1818).
- Tomàs Sol, metge, 60 a., ev. 28 (1788), la seva muller era Teresa Clariana, de 49 anys, tenen dos fills estudiants, Josep i Tomàs.
- Teresa Sugranyes, s., 20 a., ev. 16 (1816).
- Magí Tomàs, comerciant, 67 a., ev. 42 (1795), la seva muller era reusenca, amb ells viu la seva mare també sarraïenca.
- Maria, vídua Tomàs, 67 a., ev. 42 (1795), mare de l'anterior.
- Maria Torner, minyona, 20 a., ev. 16 (1816), treballa a casa d'un comerciant de Reus.
- Josep Veciana, pagès, arribà a Reus el 1818, casat amb una dona de Guimerà (Urgell).
- Rafael Veciana, mosso, 20 a., ev. 19 (1819), a casa d'un pagès.
- Joan-Baptista Vidal, veler, c., 31 a., ev. 17 (1806).

Solivella

- Antònia, 27 a., ev. 19a. (1812), casada amb Josep Soler, camàlic (mosso d'hostal) de Vilagrassa (Urgell).
- Teresa, minyona, a casa d'un botiguer de Reus.
- Teresa Adseries, 25 a., ev. 24 (1819), servia a la casa d'un apotecari reusenc.
- Antònia Anglès, minyona, 38 a., ev. 14 (1796), a casa d'un capità retirat de l'exèrcit.
- Josep Cases, pagès, 48 a., ev. 44 (1816), estava casat amb una dona de Rocallaura. Té tres fills nats a Solivella.
- Magí Cases, 11 a., ev. 7 (1816), fill de l'anterior.
- Maria Cases, 8 a., ev. 4 (1816), germana de l'anterior.
- Anton Cases, 4 a., ev. 0 (1816), germà de l'anterior.
- Miquel Forns, 14 a., ev. 13 (1819), viu a casa d'un adroguer de Reus.
- Antònia Llaurador, s., 29 a., ev. 17 (1808), viu a casa d'un hortolà de Reus.

Vilanova de Prades

A vegades Vilanova i la Geltrú es diferencia amb la denominació Vilanova de Sirges, però altres vegades sols consta Vilanova, per la qual cosa no els hem considerat per evitar errors d'atribució, solament en una ocasió podem determinar que es tracta de la Vilanova conuenca.

- Pau Miró, ferrer, 70 a., ev. 26 (1776), a casa seva hi treballen dos ferrers reusencs, possiblement aprenents.

Vilaverd

- Martí Cartanyà, pagès, 40 a., ev. 18 (1798).
- Joan Cartanyà, s., jornaler, 36 a., ev. 21 (1805), vivia a la casa d'un pagès natural de Constantí.
- Josep Cartanyà, pagès, 39 a., ev. 17 (1798), la seva esposa era de Reus.
- Maria Dionís, s., 64 a., ev. 9 (1765), viu a casa d'un mariner de Reus.

- Magdalena Garlandi, 40 a., ev. 39 (1819), estava casada amb el cisteller del Pla de Santa Maria, Pere-Joan Rovira.
- Teresa Rovira Garlandi, filla de l'anterior, 13 a.
- Francesc Òdena, pagès, 68 a., ev. 12 (1764), la seva esposa era de Reus.
- Benet Torrell, c., pagès, 30 a., la seva muller Magdalena, de la mateixa edat, també era de Vilaverd.

Vimbodí

- Maria, muller de Josep Nolla, corder de Reus, 40 a., ev. 10 (1790).
- Rosa, muller de Miquel Sans, morcaire de Guimerà, 45 a., ev. 42 (1817), els seus fills són nats a Reus (el primogènit, Sebastià, té 21 anys).
- Teresa, 32 a., ev. 24 (1812), muller de Josep Vilà, hostaler dels Omells de na Gaia, tenen quatre fills (d'1, 3, 4 i 7 anys).
- Teresa Bosc, s., 20 a., ev. 7 (1807), viu a casa d'un traginer de Reus.
- Maria Magraner, 28 a., ev. 27 (1819), habitava a la casa de l'hostaler urgellenc dels Omells de na Gaia.
- Francesc Pàmies, boter, 42 a., ev. 12 (1790).
- Magdalena Saltó, 30 a., ev. 6 (1796), vivia a la casa d'un comerciant reusenc.

Baixa Segarra

Bellvall

- Antònia, vídua d'Andreu, 64 a., ev. 40 (1796), un fill seu nascut a Alcover era fariner.
- Rosa, vídua de Benages, 55 a., ev. 10 (1775).

Forès

- Àngela Gavaldà, v., 33 a., ev. 18 (1805), viu amb els seus fills.

Llorac

- Maria Cases, s., 21 a., ev. 18 (1817), viu a la casa de Josep Pasqual, hisendat de Reus.
- Marià Santacana, pastor, c., a casa seva viu un teixidor de Sant Martí de Maldà.

Pontils

- Manela, 48 a., ev. 23 (1795), casada amb Josep Perdigó, sabater d'Esterrí d'Àneu (Pallars Sobirà).

Santa Coloma de Queralt

- Maria Antònia, 42 a., ev. 22 (1800), estava casada amb un militar, Josep Arobio.
- Rosa, vídua Tomàs, 54 a., ev. 27 (1793), conviu amb els seus fills nats a Reus, el primogènit, Ramon, de 21 anys, és mestre de cases.

- Coloma Casares, minyona, 22 a., ev. 20 (1818), treballava a casa d'un pastisser de Reus.
- Pau Calvet, veler, 70 a., la seva muller i un fill també eren colomins.
- Maria, 52 a., muller de l'anterior.
- Pau Calvet, 24 a., veler, fill de l'anterior.
- Maria Ferrer, 80 a., ev. 20 (1760).
- Jeroni Lanxama, procurador, 34 a., ev. 31 (1817).
- Teresa [Marimon], 42 a., ev. 39 (1817), muller d'un pagès de la Granadella (Garrigues). Els seus dos fills són colomins arribats el mateix any, amb ells habita la seva mare també colomina.
- Josep-Anton, fill de la referida Teresa.
- Ramon, germà de l'anterior.
- Maria, vídua de Marimon, 60 a., ev. 58 (1818), viu amb la seva filla, gendre i néts.
- Anton Martorell, 30 a., ev. 5 (1795).
- Maria, 39 a., ev. 7 (1788), muller del peller Francesc Aluja, de Montbrió de la Marca.
- Raimunda Mateu, s., minyona, 24 a., ev. 21 (1817).
- Joan Mateu, ferrer, s., 20 a., ev. 16 (1816).
- Pau Roig, ferrer, v., 66 a., ev. 16 (1770), conviu amb el seu fill homònim, nat a Reus, del mateix ofici, la seva jove i els néts.

Santa Perpètua de Gaià

- Maria vídua de Busarrais, 50 a., ev. 30 (1800), viu amb dues filles nascudes a Sarral (Teresa i Maria Anna).
- Paula Prats, 20 a., ev. 19 (1819), viu a casa d'un pastisser.

Savallà del Comtat

- Antoni Miquel, pastor ("ganadero"), 48 a., ev. 29 (1801), la seva dona era de Reus.

Vallespinosa

- Ramon Anglès (*Inglès* en el document), pagès, 62 a., ev. 42 (1800), la seva muller era de l'Espluga de Francolí.
- Maria, vídua Montaner, 50 a., ev. 13 (1783), conviu amb dues filles nades a Reus.
- Caterina, vídua Jorbes, 75 a., ev. 33 (1778).

ABREVIATURES EMPRADES:

- a.*: anys
- ev.*: edat de vinguda
- s.*: solter/a
- v.*: vidu/vídua

FONT: Arxiu Històric Comarcal de Reus, Fons Municipal de Reus, Padró d'habitants del 1820, registre 1666.

Apèndix III. Contribuents que declaren indústria a Montblanc l'any 1825

- Francesc d'Aguiló, forn de pa (prové de la branca Molins) i una oficina d'aiguarent (prové de la branca Josa).
- Francesc Basil, forn de pa i carnisseria.
- Josep-Anton Biscarri, adoberia.
- Josep Boada, oficina d'aiguarent.
- Carlà de Montblanc, molí fariner (a més de la cúria i part dels delmes).
- Capítol de canonges de Tarragona, pous de gel.
- Salvador Cantó, molí fariner (també té bestiar menor).
- Joan Casanoves, dos molins fariners.
- Josep-Anton de Castellví, forn de pa, molí fariner i oficina d'aiguarent.
- Andreu Ferriol, molí d'oli.
- Magí Folc, oficina d'aiguarent.
- Francesc González, oficina d'aiguarent.
- Gregori Jover, molí d'oli i oficina d'aiguarent.
- Joan Jover, adoberia.
- Macià Malet, molí d'oli i oficina d'aiguarent.
- Anton Molner, oficina d'aiguarent.
- Marina Montserrat, molí d'oli.
- Clara Palau, oficina d'aiguarent.
- Agustí Pedrol, molí d'oli i oficina d'aiguarent.
- Josep Pedrol Miró, molí d'oli.
- Andreu Puig, molí d'oli, oficina d'aiguarent (també té bestiar menor).
- Pau Rosselló, oficina d'aiguarent.
- Josep Sabater, molí d'oli, forn de pa i oficina d'aiguarent.
- Francesc Tomàs, oficina d'aiguarent.
- Teresa Tomàs, oficina d'aiguarent.
- Josep Voltes, molí d'oli.

FONT: AHCMO, Fons Municipal Montblanc, Secció Hisenda, Repartiment del cadastre de Montblanc, registre 605/2.

Dades de l'estudi

Rebuda, març del 2005; acceptació, abril del 2005; supervisió, Valentí Gual Vilà.